

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica šte. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strosmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strosmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Balkan hoče mir

Turški zunanji minister o mednarodnem položaju — Balkanske države hočejo s sodelovanjem utrditi mir in varnost na Balkanu in ne bodo za nikogar hodile po kostanj v žerjavico

Ankara, 30. aprila. Tm. Te dni se je vrnil iz Zeneve, kjer je predsedoval pri izrednem zasedanju sveta Društva narodov, turški zunanji minister g. dr. Tevfik Ruždi Aras. Kakor znano se je na poti v Zenevo ustavil v Beogradu, kjer je imel sestanek z jugoslovenskim ministrom predsednikom in zunanjim ministrom g. Bogoljubom Jevtičem ter v Bratislavi, kjer se je sestal s češkoslovaškim zunanjim ministrom g. dr. Edvardom Benešem, na povratku iz Zeneve, pa se je ustavil v Sofiji, kjer je imel pogovor z vodilnimi bolgarskimi državniki ter je pri tej priliki v imenu Balkanske zveze oficijelno povabil Bolgarijo, naj pristopi k balkanskemu sporazumu. Zvest svoji obljubi je g. dr. Tevfik Ruždi Aras včeraj sprejel našega dopisnika ter mu podal iz-

nam jamstvo za stabilnost in prijateljski razvoj bolgarsko-turških odnosov. Pri razgovorih, ki sem jih imel z bolgarskimi državniki na sofijskem kolodvoru, sem mogel ugotoviti, da bo ostala bolgarska zunanja politika tako napram Turčiji, kakor napram vsem ostalim balkanskim državam neizpremenjena, to je v duhu prijateljstva in čim tesnejšega sodelovanja. Dogovorili smo se, da bomo še z večjo energijo nadaljevali to politiko sodelovanja balkanskih držav. Zato sem z največjim zadovoljstvom sprejel deklaracijo bolgarske vlade, ki jasno podčrtava to idejo.

Bolgarija in Balkanska zveza

Ob priliki razgovora z bolgarskimi državniki sem pokrenil tudi vprašanje vstopa Bolgarije v Balkansko zvezo in z zadovoljstvom vam lahko izjavim, da kaže Bolgarija najboljšo voljo pridružiti se tej organizaciji balkanskih držav, ki predstavlja najvišje jamstvo za red in mir na Balkanu. Za uspešno zunanjo politiko je potrebna stabilnost notranjega režima. Prepričan sem, da ima nova bolgarska vlada v pogledu balkanskega sodelovanja najboljšo nameno in želje in da ne bo krenila s poti, ki jo je ubrala bolgarska zunanja politika po 19. maju lanskega leta. Bolgarski državniki se v polni meri zavedajo, da more biti sodelovanje Bolgarije v okviru Balkanske zveze samo koristno in plodno za ves Balkan.

Zeneva in mir

Glede izrednega zasedanja Sveta Društva narodov je dr. Tevfik Ruždi Aras naglasil, da že samo sklicanje izrednega zasedanja sveta DN kaže na to, da je šlo za izredno važen problem. Kaj je bilo v Zenevi sklenjeno, je znano. Res je, da mednarodni položaj tudi še sedaj ni popolnoma razčiščen. Potrebno bo še mnogo naporov, žrtv in energije da se doseže sporazum med narodi in tesnejše sodelovanje. Vsi narodi in vse države se morajo resno in odločno zavzeti za to, kajti samo na ta način bo mogoče očistiti in učvrstiti red, mir in varnost v Evropi.

Litvinov bodoči predsednik DN

Vse kaže, da se bo na rednem zasedanju sveta DN, ki bo 20. maja, ponovno razpravljalo o nemškem vprašanju in da bo takrat osvetljen ta problem z vseh strani. Vsi žele iskrenega sodelovanja, ne pa prepričev in sporov. Z izrednim zasedanjem sveta DN je potekel moj predsedniški mandat. Sedaj pripadam predsedništvu sveta DN Sovjetski Rusiji, ki bo s tem prvič vrnila to funkcijo. Prihodnjemu zasedanju sveta DN bo torej predsedoval ljudski komisar za zunanje zadeve g. Litvinov.

Solidarnost Jugoslavije z balkanskimi državami

Omenjajoč svoje razgovore z jugoslovenskim ministrom predsednikom g. Bogoljubom Jevtičem in Beogradu je g. Ruždi Aras naglasil, da sta z njim premotrla vsa aktualna vprašanja mednarodne politike. Razume se, da je bilo govora tudi o jugoslovensko-bolgarskih odnosih. Lahko kategorično izjavim, je dejal med drugim, da jugoslovenski ministriki predsednik in zunanji minister enako misli o prijateljstvu in sodelovanju z Bolgarijo kakor vsi ostali člani Balkanske zveze. Kadar govori g. Jevtič o balkanskem sodelovanju, vedno misli tako, kakor mi, kaj-

ti mi vsi iščemo in želimo zblizanje z Bolgarijo. Res je, da obstajajo še nekatere težave, toda s skupnimi napor in dobro voljo jih bomo v kratkem prebrodili.

Konferenca Balkanske zveze

ki se bo sestala 10. maja v Bukarešti, bo posvečena predvsem vprašanju gospodarskega značaja. Gospodarski svet Balkanske zveze je že pripravil celo vrsto predlogov, ki morajo dobiti svojo končno odobritev. Razume pa se, da bodo pri tej priliki proučili tudi važna politična vprašanja, ki so na dnevnem redu.

Rusija in Balkan

Vem, da vas zelo zanima vprašanje, kakšni so odnosi Rusije do Balkana. V tem pogledu vam morem reči samo to, kar se tiče Turčije. Turški odnosi do Rusije ostanejo enaki, kakor so bili v dobi, ko smo sklenili vojaško zavezništvo leta 1921. V teku teh 14 let so se naši medsebojni odnosi zelo poglobili in postali so zares prijateljski. Sovjetska Rusija se zelo zanima za prilike na Balkanu. Obnovila je že diplomatske odnose z Bolgarijo in Rumunijo. Mislim, da bo po končnih volitvah v Jugoslaviji prišlo do obnove odnosov tudi med Jugoslavijo in Rusijo.

Sodelovanje, ne oboroževanje

To vprašanje je bilo sproženo v Stresi, ne pa v Zenevi. Toda, kaj bi pomenila za Turčijo ukinitve vojaških omejitev v mirovnih pogodbah, ako bi Turčija ne bila članica Balkanske zveze? Turčija sama ne bi pomenila mnogo. Toda v okviru balkanskega pakta je Turčija postala velesila za ohranitev miru. Časi so kritični, toda ne nevarni. Danes nihče noče za drugega po kostanj v žerjavico. Potrebno pa je, da budno spremljamo razvoj dogodkov, ne da bi se pri tem vdajali iluzijam, češ, da če se bomo držali nevtralnega, nam nihče nič ne more. Vedno sem bil za pameten sporazum in sodelovanje med sosedi, kajti na ta način se najlažje odstrani vsaka nevarnost nove vojne. Sicer sem daleč od tega, da bi mislil na kakor bližnjo vojno, vendar pa so časi resni in biti moramo previdni.

Zblizanje Poljske in Litve

Varšava, 30. aprila. r. Maršal Piłsudski je imel včeraj z zunanjim ministrom Beckom daljši razgovor. Beck mu je pri tej priliki poročal o poteku svojih pogajanj s francoskimi in italijanskimi državniki. Kakor se je šele sedaj izvedelo, se je Beck pred odhodom iz Zeneve sestal tudi z litovskim poslanikom v Parizu Klimom. Temu sestanku pripisujejo v parlamentarnih krogih velik pomen, ker se je baje govorilo o možnosti, da bi se začela med Poljsko in Litvo pogajanja. Sprito stališča Nemčije, ki ograža neodvisnost Litve, naj bi se začetek teh pogajanj tim bolj pospešil.

Habsburžani v Lourdesu

Pariz, 30. aprila. g. V navzočnosti nad 30.000 romarjev iz skoraj vseh evropskih držav je včeraj papeški legat kardinal Pacelli zaključil tridnevne svetosti v Lourdesu z govorom, v katerem je označil križ kot nado vseh miroljubnih. Med romarji v Lourdesu bivajo tudi nadvojvoda Oton, bivša cesarica Zita, parmska vojvodinja ter še nekaj članov doma Parmabourbon. Vse prošnje novinarjev, da bi došli od članov habsburške rodbine intervjuje, so bile zavrnjene. »Petit Parisien« poroča, da nadvojvoda Otona strogo stražijo noč in dan, ker se boje, da bi narodno-socialistični agenti izvršili nanj atentat.

Dr. Beneš ne veruje v avtoritativne režime

Po njegovem mnenju bo zmagal zapadnoevropski racionalizem in kultura — Tudi Nemčija se bo spreobrnila in vrnila v Društvo narodov

Praga, 30. aprila. r. Na zborovanju nemškega učiteljskega društva za Češko je imel zunanji minister dr. Beneš govor, v katerem je označil demokracijo za osnovo nacionalne enakopravnosti in za edino možno obliko vladavine na Češkoslovaškem. Tako zvane avtoritativne režime je označil dr. Beneš za izraz abnormalnih povojnih bolnih razmer, v katerih žive nekateri narodi in države. Ti režimi predstavljajo samo prehodno obliko ter so nastali na osnovi nezdravih idej povojnih ljudi. Dr. Beneš ne veruje v toliko opevano krizo demokracije ter ji napoveduje že za bližnjo dobo boljše bodočnost in na-

daljnji razvoj. V tem pogledu ni niti skeptičen niti pesimist. Tradicionalni zapadnoevropski racionalizem bo odnesel zmago nad instinktivizmom. Evropa bo naposled prišla do izenačenja režimov in zmagali bodo principi zapadnoevropske kulture. Odnosaji med nemškimi in češkoslovaškim delom prebivalstva ČSR morejo biti samo prijateljski, a njihovo sodelovanje predstavlja najvišji razvoj narodne zajednice. Ob koncu je dr. Beneš izrazil nado, da se bo Nemčija povrnila v Društvo narodov ter da bodo vsa sporna vprašanja rešena v duhu in v okviru Društva narodov.

V Londonu so v skrbeh

Oboroževanje Nemčije na morju dela Angležem vedno večje skrbi — Popustljivost napram Nemčiji in intrige proti Franciji se sedaj hudo maščujejo

London, 30. aprila. r. V spodnji zbornici se pripravljajo velika debata o nemškem oboroževanju. Že včerajšnja seja se je sukala v glavnem okoli tega vprašanja, ko je zunanji minister Simon odgovarjal na vprašanja posameznih poslancev. Eden izmed poslancev je takoj v začetku seje postavil vprašanje, ali je angleška vlada službeno obveščena, da je Nemčija naročila nove podmornice ter da se oborožuje tudi na morju in da je že osnovana pomorska šola v Kielu. Zunanji minister Simon je na to vprašanje odgovoril: Nemška vlada je sporočila, da je odobrila naročilo in zgraditev 12 podmornic po 250 ton. To je sedaj predmet proučevanja v vladi. O pomorski šoli v Kielu vlada nima še nikakega službenega obvestila. Austen Chamberlain, bivši zunanji minister, je stavil na Simona vprašanje, kdaj je angleška vlada prejela to službeno obvestilo. Simon je odgovoril, da se točnega datuma ne spominja, da pa je bilo to okrog 25. aprila. Simonu je bilo na to stavljenih več vprašanj, ali bo nemudoma storil korake pri Društvu narodov zaradi očitne kršitve določb versajske mirovne pogodbe in ali se misli na pomorska pogajanja z Nemčijo. Simon je na to odgovoril: Kakor sem že dejal in kakor to opravičuje resnost te zadeve, proučuje vlada sedaj ves problem nemškega oboroževanja. Druga odgovora za danes ne morem dati in prosim, da pri tem ne vztrajate. Ko je opozicijski poslanec Thorne vprašal Simona, ali misli, da mu je Hitler o priliki razgovorov v Berlinu povedal resnico, je nastal v dvorani smeh.

Macdonald je včeraj in danes ves dan sprejemal posamezne strokovnjake za oborožitvena vprašanja in razpravljal z njimi o nemškem oboroževanju. Posebni ministrski odbor pod predsedstvom Macdonalda ima skoro permanentne seje. V angleških vladnih krogih vlada zaradi po-

stopanja Nemčije vedno večje vznemirjenje. Popustljivost napram Nemčiji, ki jo je Anglija vedno zagovarjala, dokler ni šlo za njene lastne interese, se sedaj kruto maščuje in Angleži so v nemah zadregi, ker bodo morali docela preokreniti svojo politiko napram Nemčiji.

London, 30. aprila. r. Razburjenje, ki je zavladalo tukaj zaradi alarmantnih vesti o nemškem oboroževanju na morju, se zaradi demantijev iz Berlina ni niti najmanj poleglo. Večina listov zahteva, naj vlada takoj in energično posreduje. V informiranih krogih zatrjujejo, da bo še v teku današnje dneva prav tako kot ob proglasitvi splošne brambene dolžnosti v Nemčiji, sklicana izredna seja ministrskega sveta v Downingsstreetu, ki bo proučila položaj in sklepala o potrebnih ukrepih. Stevilne so zahteve, naj se v Berlinu vloži diplomatski protest in odgodijo prve dni maja določena angleško-nemška mornariška pogajanja.

»Morningpost« pravi, da britanska vlada še ni sklepala o morebitnem protestu v Berlinu zaradi kršitve pomorskih določb versajske mirovne pogodbe. List misli, da vlada o tem ne bo sklepala brez poprejšnjega dogovora s Francijo in Italijo. Dalje pravi list, da bo glede na to dobro došel obisk francoskega mornariškega ministra Pietrija v Londonu, čeprav ta obisk ne bo imel uradnega značaja.

Delavski »Daily Herald« pa pravi, da se je Nemčija mnogo bolj oborožila na morju, kakor mislimo. List trdi, da je šest podmornic že zgrajenih in da na njih je popolnoma redno vezbajo po-adko. Moštvo je že toliko izurjeno, da se bodo te podmornice lahko udeležile letošnjih manevrov.

»Daily Herald« dodaja, da so pristojni britanski pomorski krogi šele sili na izvedeli.

Francosko-ruski pakt bo podpisan 1. maja

Svečan podpis bo izvršen v Moskvi, kamor krene Laval v posete 8. maja

Pariz, 30. aprila. r. Zunanji minister Laval je imel včeraj popoldne ponovno dolg sestanek z ruskim poslanikom Potemkinom, ki je trajal nad dve in pol ure. Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, je prišlo na tem sestanku do popolnega sporazuma glede francosko-ruskega pakta. Besedilo pogodbe je že odobrila moskovska vlada, danes pa bo o njem razpravljali še ministrski svet v Parizu, ki se sestane popoldne pod

predsedstvom predsednika republike Lebruna. Pogodba bo po poročilu Lavala najbrže odobrena in v sredo 1. maja v Parizu parafirana, svečan podpis pogodbe pa bo v Moskvi ob priliki Lavalevega poseta. Ker sedaj za potovanje Lavala v Moskvo ni več nobenih ovir, bo Laval krenil na pot najbrže 6. ali 7. maja, tako da bo prispel v Moskvo 8. maja.

Madžarski konzul

Budimpešta, 29. aprila. Včeraj popoldne je bil aretiran bivši madžarski konzul v Manchesteru József Bolgar. Ovarili so ga, da je v času svojega službovanja v Angliji odkrival madžarsko državo in mnogo trgovskih podjetij v Angliji in Franciji za znatne vsote denarja. Zadeve čase je bil v Budimpešti, ker ga angleška vlada ni hotela več akreditirati kot konsula v Manchesteru. Predvsem ga obtožujejo tihotapstva valut iz Madžarske in raznih trgovskih maifvarstev.

Vremenska nanoved

Dunajska opoldanska vremenska napoved za sredo: Oblačno, od časa do časa deževno, hladno, zelo nezanesljivo vreme.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE.
Curih. Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 14.89, Newyork 307.875, Bruselj 52.30, Milan 25.50, Madrid 42.225, Amsterdam 208.675, Berlin 124.30, Dunaj 57.85, Praga 32.90, Moskva 31.30, Bukarešta 3.65.

Tevfik Ruždi Aras

jave o aktualnih problemih mednarodne politike, ki so bili predmet diplomatskih razgovorov v Zenevi, na konferenci v Stresi in na posvetovalnih zunanjih ministrov Male antante in Balkanskega sporazuma. G. dr. Ruždi Aras je skromen človek, ki se nikdar ne rine v ospredje, pa tudi nikdar ne pretirava obravnavanju aktualnih političnih problemov, pri vsem tem pa je iskren pobornik miru in mednarodnega sodelovanja ter naravnost fanatičen pristalski sporazuma in sodelovanja med balkanskimi narodi. Za novinarje je vedno dostopen, a tudi sam na glas, da spretno suče novinarsko pero, zaradi česar se tudi v polni meri zaveda vloge in misije novinarstva in pri vsaki priliki išče stikov in sodelovanja novinarjev.

Sprememba vlade v Bolgariji

Ker je za balkanske države izprememba vlade v Bolgariji trenutno najaktualnejši problem, se je g. Ruždi Aras v razgovoru najprvo dotaknil tega vprašanja in izjavil:

Ob priliki povratka iz Zeneve sem imel v Sofiji priložnost, da se seznanim in porazgovorim z novim predsednikom bolgarske vlade g. Andrijom Toševim in z novim bolgarskim zunanjim ministrom g. Kiuseivanovim. G. Toševa poznam še iz dobe, ko sem skupno s takratnim predsednikom vlade g. Ismetom Jonu posetil Sofijo. Prav tako sem stari znanec zunanjega ministra g. Kiuseivanova. Vtis, ki so ga napravili name novi voditelji bolgarske zunanje politike, je naravnost odlični. Zagotavljam vas, da bi mogli taki predstavniki biti tudi v Ankari. Ako je v bolgarski politiki ista iskrenost, ki preveva nas, potem je to najboljše jamstvo za koristen razvoj medsebojnih odnosov na Balkanu.

Bolgarija in Turčija

Ni dvoma, da igra v zunanji politiki posebno prijateljstvo in poznanstvo veliko vlogo. Osebnost vezi v veliki meri očvrščujejo medsebojno prijateljstvo. V osebni bivšega zunanjega ministra g. Batolova, ki me je prišel osebno pozdravit na kolodvor, prav tako kakor v osebi novega bolgarskega zunanjega ministra smo vedno gledali ljudi, ki so

Začnite vsak dan z Odolovo zobno nego!

To so res

skrajno nizke cene!**Prima sportni suknjiči po 98 Dir**

VELIKA IZBIRA oblik, Trancheouthov, pumparic, modnih blaz. i. t. d. — Res poceni kupite le

pri PRESKERJU v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

Šiška bo letos kanalizirana**Delati so začeli jeseni in vso zimo je bilo zaposlenih po 80—90 delavcev**

Ljubljana, 30. aprila.

To ni le prazna obljuba, kajti kanalizacijska dela v Šiški naglo napredujejo. Zbiralni kanal bo zgrajen za prihodnji mesec. S tem je dana podlaga za celotno kanalizacijo in če pojde tudi v bodoče vse tako gladko, bo Šiška že letos kanalizirana. Do tega je sicer še daleč vendar je lahko vse delo končano že v jeseni, če se ga resno poprimejo, kajti največje in najvažnejše delo je pač gradnja zbiralnega kanala, ki bo kmalu končano.

Delati so začeli jeseni. Delo je prevzel podjetje ing. Dukič, in sicer pod pogojem, da samo financira gradnjo, ker občina nima denarja in bo plačevala v polletnih obrokih. Prvi obrok bo plačala julija, ko bo delo v glavnem že končano. Kanalizacijskih del bi torej še ne bilo tako kmalu v Šiški, če bi dela ne prevzelo nobeno podjetje pod pogojem, ki niso baš ugodni zlasti dandanes za marsikatero graditelja. Zaradi denarnega vprašanja se bodo najbrž zaustavila nadaljnja dela, če ne bo ostalo pri sedanjem načinu. Ne dvomno se čutijo prizadeta nekatera podjetja, ki bi sicer lahko prevzela delo, vendar se ne morejo kratkoročno postaviti na stališče, niti bi občina odložila gradnjo na boljše čase. Tudi s posojili so težave in je bil menda izbrani način najboljši, saj bi z odlaganjem dela zdaj ne imela nobene koristi druga podjetja in delo ni tako veliko, da bi ga prevzelo več podjetij. Kanalizacija v Šiški je pa tudi zelo potrebna ter se je delo dovolj dolgo zavlačevalo. Kanalizirana je že Rožna dolina, ki niti ne spada pod mestno občino in vsi drugi mestni deli, le Šiška še ni. Šiška je najbolj oddaljena od Ljubljane, kjer se izlivajo zbiralni kanali ter je njen zbiralni kanal najdaljši. Kriza tudi železnice pri gorenjskem kolodvoru, kjer so morali premagati še posebne ovire ter so betonirali kanal delno v predoru. Za gradnjo na železniškem svetu so potrebna tudi posebna dovoljenja na podlagi ministrstva predloženih načrtov. Zato pač Šiška ni dobila kanalizacije prej. Zdaj, ko so premagane glavne ovire, ni bilo umestno

zavlačevati dela, ki bo itak pozno končano. Lani so z betonirali kanal pod železnico na gorenjskem kolodvoru in ljudje so pričakovali, da bodo gradnjo nadaljevali tudi v Šiški. Poletne mesece je delo počivalo, jeseni so pa vendar začeli kopati. Polžili so betonske cevi manjšega profila na Ruski cesti, nakar so začeli graditi zbiralni na Medvedovi cesti proti šoli.

Delali so vso zimo in je bilo zaposlenih po 80—90 delavcev, dočim jih je zdaj okrog 100. Naprej od Medvedove ceste je zbiralni zgrajen po Železnikarjevi ulici ter leži do Černetove ulice skoraj povsem v ravni smeri. Do te ulice je zbiralni se vedno 180 m visok, naprej pa 140 m. Prvotno so nameravali graditi še naprej od Černetove ulice po Aleševčevi ulici do železnice, zdaj pa bodo gradili samo do konca Černetove. Teren pada nekoliko od Šiške proti mestu, zato je zbiralni še vedno precej globoko, povprečno po 5 m. To je ugodno za stranske priključke ter bodo lahko kanalizirane tudi vse hiše z globokimi kletmi. Od gorenjskega kolodvora do konca Černetove ulice je zbiralni dolg okrog 1200 m.

Izkopavanja materiala prej precej ostaja, ker kanal zavzema precejšnji prostor. Podjetje je dolžno zvoziti ostali material. V bližini gradnje je mnogo nenastutih cest in podjetje jih nasipava, da porabi gramoz. Tako opravlja dvojno delo, a nasipavanja občini ne bo treba plačati. Podjetje bi lahko zvozilo material drugam, ako bi mu kazalo in ceste bi ne bile še dolgo nasute. Omeniti je zlasti treba, da je na novo nasuta cesta ob novih hišah na bivšem igrišču Ilirije in Malgajeva ulica. Zdaj nasipavajo tudi podaljšek Aljaževe ceste.

Za zbetonirati imajo še okrog 100 dolžine kanala, kar bodo končali že maja. Precej časa bodo pa še trajala cestna kanalizacijska dela na cestah, kjer leži zbiralni, ki jih mora tudi opraviti to podjetje. Vsa dela bodo končana čez dobre tri mesece. Ko bo končano betoniranje zbiralnika, ne bo več zaposlenih toliko delavcev.

društva z več kakor 100 inozemskimi pu-

blikacijami. Slednjič je bilo na zboru ugotovljeno, da letos društvo prvič zboruje homogeno, ker se je lani odcepila od njega prirodoslovna sekcija, ki se je oživela v Prirodoslovnem društvu v Ljubljani. Zdaj služi Muzejsko društvo le zgodovinski znanosti.

Sedle so volitve ter je bil v glavnem izvoljen spet stari odbor, ki se je takoj

na seji konstituiral takole: predsednik univ. prof. dr. Milko Kos, podpredsednik direktor muzeja dr. Josip Mal, tajnik prof. dr. Fran Zwitter, blaginjak univ. prof. dr. Balduin Saria, knjižničar, kustos dr. Rajko Ložar; odborniki brez mandata pa so: ga. dr. Pivec, Stele, dr. Rudolf Andrejka, prof. Silvo Kranjec, prof. dr. Mirko Rupel in univ. prof. dr. Josip Turk.

Zločin na gradu Bogenšperk**deloma pojasnjen**

Lj. 30. aprila.

Zagonetni zločin na gradu Bogenšperk, o katerem smo večkrat poročali, je deloma že pojasnjen. Njegova žrtev Marija Tomažinova leži namreč težko poškodovana v ljubljanski bolnici, dočim brezvestnega zločinca, ki jo je pobil in zavlekel v temno klet, kjer je skoraj en dan nihala med življenjem in smrtjo, še niso izsledili.

Orožniki pod vodstvom komandirja Kolomana Rebernika so prispeli večer ob 8. zjutraj na Bogenšperk. Reberniku so bili znani vsi podzemni prostori na gradu, ki ga je že večkrat obiskal. Štutil je, da bo pogrešana Marija Tomažinova najbrž skrita kje v podzemskih prostorih ali pa celo v vodnjaku. Tja so namreč tudi vodili krvavi sledovi. V podzemnem labirintu so morali najprej siloma odpreti majhna vrata, vodeča v skrivne grajske prostore. V enem teh prostorov so našli

okrvavljeno britve in zobovje spodnje

čeljusti,

tu pa tam so našli tudi na krvave madeže. Prišedši skozi tri obokane kletne prostore, so našli na četrti, precej masivna vrata, ki jih je zločinec zapahnil, nato pa zabil v nje še več žebeljev. Žebelji pa niso mogli prodreti masivnih vrat in se je zločinec njegov podli načrt izjavil. Ko so se lotili odpiranja vrat, kar je povzročilo precejšen ropot, so začeli za vrati zamolklo ječanje. Vrata so vodila v vodnjak in ko so jih odprli, so ob svitu žepnih baterij opazili pogrešano Tomažinovo, ležečo na stopnicah. Prav za prav je nihala, in če bi se še malo premaknila, bi zgrmela v vodnjak. Starša je bila vsa potolčena in okrvavljena. Bila je nezvestna, a videli so, da v nji še tli življenje.

Naglo so jo prenesli v grajske sobane, kjer ji je zdravnik dr. Ukmar nudil prvo pomoč. Čim je bila Tomažinova bolj na toplem, se ji je palagoma začela vračati zavest. Krepčali so jo s čajem, zdravnik pa ji je obvezal glavo, ki je bila vsa potolčena, zavezal jo je pa tudi na vratu, kjer je imela dolg, vendar ne globok prerez. Potolčena je bila tudi po vsem telesu, vbojena v desno podlakt, a nad komolec druge roke je imela odrgnino, veliko kakor 50 dinarski kovancec. Med obvezovanjem se je ranjenka popolnoma zavedla, trpela je pa hude muke in je kričala od bolečin. Ko so jo vprašali, kdo jo je napadel, je odgovorila, da se ji ni nič pripetilo. Videti je bilo, da je še popolnoma zmedena. Čez nekaj časa se ji je pa vendarle osvežil spomin in povedala je, da jo je napadel neki mladenič, jo začel pretepati s polenom, jo zabodel z nožem in nato sunil po stopnicah. Kmalu se je

spet onesvestila. Na pomoč so poklicali reševalce iz Ljubljane, ki so Tomažinovo prepepeljali v ljubljansko bolnico.

Pri Tomažinovi v bolnici

Nesrečna Tomažinova je ležala v temnih hladnih prostorih pri vходу v vodnjak s hudimi ranami brez vsake pomoči skoraj ves dan in je res čudno, da je ostala živa, zlasti če pomislimo, da je stara že blizu 70 let. Verjetno je, da se je zločinskemu napadalcu krepko postavila v bran in je svoji krepki naturi ter odporni sili še ima zahvaliti, da je ni pobil do smrti in da ni v vodnjaku zmrznila.

V bolnici so jo položili na posteljo na levi strani v koto kirurškega oddelka nasproti druge žrtve zverinskega napada Tomčke Severjeve, katere stanje se sicer vsak dan boljša, ki pa še vedno ne more govoriti. V bolnici se je starka počasi zavedla in pripovedovala je, da jo je napadel neki Leo iz Zagorja, ki je svoječasno služil na gradu Bogenšperk. Baj je nekdo hotel, da bi mu Tomažinova posodila obleko, ki je bila last kneginje Windischgratzove. Tomažinova pa njegovi zahtevi ni ugodila, pač pa je to povedala kneginji. Leo je bil zato odpuščen. Bil je prepričan, da je to zakrivila Tomažinova in zato se ji je osvetil.

Tomažinova se je pozneje v bolnici spet onesvestila in je bilo njeno stanje precej kritično. Ponosi se ji je večkrat bledlo in kričala je: Fant, beži od mene, pusti me pri miru!

Davi se je proti pričakovanju njeno stanje zboljšalo in se je spet zavedla. Postala je pa zelo nemirna in na vsak način je hotela vstati. Zato so jo morali privezati na posteljo. V deliriju je jadrkala: »Pustite me vstati, saj sem bolj bolna, če ležim!« Seveda ji niso mogli ugoditi, saj ji je v prvi vrsti potreben mir in počitek. Njeno stanje je precej resno.

Napadalec brez sledu izginil

Napad na Tomažinovo na gradu Bogenšperk ni bil roparskega značaja. Če bi bil zločinec ropar, se prav gotovo ne bi tako dolgo zadrževal v gradu, na drugi strani so pa tako grajski prebivalci kakor orožniki ugotovili, da ni odnesel ničesar iz gradu. Kakšni so bili nagibi, ki so vodili zločinca, da je tako kruto ravnal s svojo žrtvijo, je težko uganiti, zdi se, da mu je res v prvi vrsti šlo za osvetlo. Leo Z., o katerem domnevajo, da je napadalec na Tomažinovo, se je v nedeljo res klatil okoli gradu, nato pa izginil brez sledu. Orožniki so večer objavili vse sosedne postaje in v druge varnostne oblasti. Čez dan so napravili tudi preiskavo v Zagorju, kjer je Leo doma, pa ga niso našli. Preiskavo intenzivno nadaljujejo in upajo, da se jim bo posrečilo napadaleca kmalu prijeti in izročiti roki pravice.

Vasja Pirc o moskovskem turnirju**Organiziranih šahistov premore Rusija več kakor ves ostali svet skupaj**

Ljubljana, 30. aprila.

Šahovski mojster Vasja Pirc je sinoči predaval v do zadnjega kotečka napolnjenem steklenem paviljonu restavracije Zvezda o svojih vtisih s šahovskega turnirja v Moskvi. Predavatelj se ni omejil na suhoparno poročilo o turnirju samem, ki nam je že itak znan iz dnevnega časopisa, temveč je spregovoril o šahu v današnji Rusiji, čigar razmah je gotovo edinstven na svetu. Iz zanimivega predavanja, ki je trajalo nad eno uro, posnemamo le glavne misli.

Pod novim režimom je postal šah v Rusiji panoga duševnega sporta oziroma umetnosti in spada pod komisariat za fizično kulturo. Vsa šahovska organizacija je v državnih rokah. Šah je obvezen predmet v šolah, z isto navdušenostjo ga pa igrajo tudi v tovarnah, uradih, trgovinah in stanovanjskih klubih. Klubov v našem smislu ni, pač pa obstajajo šahovske sekcije. Člani teh sekcij ne plačujejo nobene članarine, kajti sekcije vzdržuje država, ki krije svoje izdatke iz dohodki raznih šahovskih prireditelj. Tako je komisariat za fizično kulturo plačeval inozemskim mojstvom honorarje simultank, ki jih je tudi sam organiziral. Organiziranih šahistov premore Rusija več, kakor ves ostali svet skupaj. V istem razmerju je tudi moč šahistov. Trenutno je v Rusiji okoli 50 mojstrov in več sto šahistov prve kategorije. Šah igra v Rusiji skoro vsak. S pomočjo šaha skušajo sovjeti izboljšati kvartanje, ki je v klubih in javnih lokalih prepovedano. Šah je dovoljeno gojiti samo na resen način. Povsod igrajo turnirske partije, igra za denar je prepovedana. V Rusiji slepe partije niso dovoljene, češ, da škodujejo zdravju in da nimajo nič skupnega s šahovsko umetnostjo.

Inozemski mojstri so imeli priliko, da nekoliko pogledajo za kulise ruske šahovske veličine. V neki ogromni tovarni v predmestju Moskve, je n. pr. v vsakem oddelku visela velika turnirska tabela moskovskega turnirja, v prostem času pa je imel vsak oddelak svoj turnir in so tabele vsekar med stroji v tovarni. V tovarniški knjižnici so našli tudi velik šahovski oddelček. Gledališča imajo prav tako šahovske sekcije. Igralci so se silno zanimali za turnir in so mojstrom, ki so obiskali opero, priridili v odmoru veliko zakusko. Navdušeni oboževalci šaha so

nanji komisar Litvinov, mnogi drugi komisarji in generali, vodja Čeljuskinove ekspedicije prof. Smid, stratosferni letalec Prokofjev, komponist Prokofjev in drugi.

Predavatelj je na koncu na demonstracijski deski pokazal dve zanimivi partiji z moskovskega turnirja.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Turek, 30. aprila; katoličani: Katarina.

Jutri: Sreda, 1. maja; katoličani: Filip in Jakob, Žiga.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Ukradli so ji otroka.

Kino Ideal: Izsiljevalke.

Kino Dvor: Kralj džungle.

Kino Šiška: Carjevič.

TK Skala občni zbor ob 20. v Beli dvorani Uniona.

Ljubljanski klub predavanje namestnika gen. direktorja TPD Juillarda o gospodarski stiski in osnutku francoskega zakona o prisilnih dogovorih posameznih strok ob 19.45 v klubu.

JUTRISNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Ukradli so ji otroka.

Kino Ideal: Strup v krvi.

Kino Dvor: Kralj džungle.

Kino Šiška: Carjevič.

Narodni izseljenški odbor ob 20. v Narodni strokovni zvezi v Delavski zbornici razgovor o izseljeniskem vprašanju.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočvar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste-Zaloška cesta.

Jutri: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trnkoczy ded. Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 30. aprila: Gospoda Glembajevi. Gostovanje v Celju.

Sreda, 1. maja: Bledni ognji. Gostuje g. Vladimir Skrbineš iz Maribora. Red Sreda.

Četrtek, 2. maja: Bunbury. Red Četrtek.

G. Vladimir Skrbineš, režiser in igralec iz Maribora, gostuje v sredo dne 1. maja kot Dušan Brezovnik v štiriljubi drami »Bledni ognji«. Naš gost, ki je znan ljubljanski publiki po svojih prejšnjih nastopih v naši drami, je kreiral tudi v Mariboru vlogo Dušana ter zrežiral igro. Predstava je za red Sreda.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Torek, 30. aprila: Prodana nevesta. Red B. Gostuje gđ. Jara Hala iz Prage.

Sreda, 1. maja: Boccaccio. Red C. Četrtek, 2. maja: Zaprtje.

Petek, 3. maja: ob 15. Tosca. Gostovanje gđ. Jara Hala iz Prage. Dijaška predstava po znižanih cenah od 5 do 15 Din.

Drugi gostovanje gđ. Jara Hala bo v petek 3. maja v Puccinjevi Tosci, ki se poje kot dijaška predstava ob 15. uri popoldne po znižanih cenah od 5 do 15 Din. Cavaradoesja poje g. Marček, Scarpio g. Primožič, cerkovnika g. Betetto.

Komponist opere »Zemruda« (ki se bo izvajala 9. maja kot krstna predstava v naši operi) g. Raoul Kocalsky, je prišel v Ljubljano, da prisostvuje skušnjam in premieri svojega dela. Opera »Zemruda« je sprejela na svoj repertoar mnoge inozemskih gledališč. G. Kocalsky uživa kot klavirski virtuos velik sloves, posebno kot najboljši interpretator Chopinovih skladb. Kompoziral je več oper, ki so bile izvajane z velikim uspehom. Zasedba »Zemrude« je zelo zanimiva, v njej sodelujejo naše najbolje moči: Gjurgjenac, Kogejeva, Poličeva, Primožič, Gostič, M. Rus, Petrovič, Franc, Banovec in J. Rus.

Komponist opere »Zemruda« (ki se

bo izvajala 9. maja kot krstna predstava v naši operi) g. Raoul Kocalsky, je prišel v Ljubljano, da prisostvuje skušnjam in premieri svojega dela. Opera »Zemruda« je sprejela na svoj repertoar mnoge inozemskih gledališč. G. Kocalsky uživa kot klavirski virtuos velik sloves, posebno kot najboljši interpretator Chopinovih skladb. Kompoziral je več oper, ki so bile izvajane z velikim uspehom. Zasedba »Zemrude« je zelo zanimiva, v njej sodelujejo naše najbolje moči: Gjurgjenac, Kogejeva, Poličeva, Primožič, Gostič, M. Rus, Petrovič, Franc, Banovec in J. Rus.

Komponist opere »Zemruda« (ki se

bo izvajala 9. maja kot krstna predstava

v naši operi) g. Raoul Kocalsky, je prišel

v Ljubljano, da prisostvuje skušnjam in

premieri svojega dela. Opera »Zemruda«

je sprejela na svoj repertoar mnoge

inozemskih gledališč. G. Kocalsky uživa

kot klavirski virtuos velik sloves, posebn

o kot najboljši interpretator Chopinovih

skladb. Kompoziral je več oper, ki so bile

izvajane z velikim uspehom. Zasedba

»Zemrude« je zelo zanimiva, v njej sode

ljujejo naše najbolje moči: Gjurgjenac,

Kogejeva, Poličeva, Primožič, Gostič, M.

Rus, Petrovič, Franc, Banovec in J. Rus.

Komponist opere »Zemruda« (ki se

bo izvajala 9. maja kot krstna predstava

v naši operi) g. Raoul Kocalsky, je prišel

v Ljubljano, da prisostvuje skušnjam in

premieri svojega dela. Opera »Zemruda«

je sprejela na svoj repertoar mnoge

inozemskih gledališč. G. Kocalsky uživa

kot klavirski virtuos velik sloves, posebn

o kot najboljši interpretator Chopinovih

skladb. Kompoziral je več oper, ki so bile

izvajane z velikim uspehom. Zasedba

»Zemrude« je zelo zanimiva, v njej sode

ljujejo naše najbolje moči: Gjurgjenac,

Kogejeva, Poličeva, Primožič, Gostič, M.

Rus, Petrovič, Franc, Banovec in J. Rus.

Komponist opere »Zemruda« (ki se

bo izvajala 9. maja kot krstna predstava

v naši operi) g. Raoul Kocalsky, je prišel

v Ljubljano, da prisostvuje skušnjam in

premieri svojega dela. Opera »Zemruda«

je sprejela na svoj repertoar mnoge

inozemskih gledališč. G. Kocalsky uživa

kot klavirski virtuos velik sloves, posebn

o kot najboljši interpretator Chopinovih

skladb. Kompoziral je več oper, ki so bile

izvajane z velikim uspehom. Zasedba

»Zemrude« je zelo zanimiva, v njej sode

ljujejo naše najbolje moči: Gjurgjenac,

Kogejeva, Poličeva, Primožič, Gostič, M.

Rus, Petrovič, Franc, Banovec in J. Rus.

Komponist opere »Zemruda« (ki se

bo izvajala 9. maja kot krstna predstava

v naši operi) g. Raoul Kocalsky, je prišel

v Ljubljano, da prisostvuje skušnjam in

premieri svojega dela. Opera »Zemruda«

je sprejela na svoj repertoar mnoge

inozemskih gledališč. G. Kocalsky uživa

kot klavirski virtuos velik sloves, posebn

o kot najboljši interpretator Chopinovih

skladb. Kompoziral je več oper, ki so bile

izvajane z velikim uspehom. Zasedba

»Zemrude« je zelo zanimiva, v njej sode

ljujejo naše najbolje moči: Gjurgjenac,

Kogejeva, Poličeva, Primožič, Gostič, M.

Rus, Petrovič, Franc, Banovec in J. Rus.

Komponist opere »Zemruda« (ki se

bo izvajala 9. maja kot krstna predstava

v naši operi) g. Raoul Kocalsky, je prišel

v Ljubljano, da prisostvuje skušnjam in

premieri svojega dela. Opera »Zemruda«

je sprejela na svoj repertoar mnoge

inozemskih gledališč. G. Kocalsky uživa

kot klavirski virtuos velik sloves, posebn

o kot najboljši interpretator Chopinovih

skladb. Kompoziral je več oper, ki so bile

izvajane z velikim uspehom. Zasedba

»Zemrude« je zelo zanimiva, v njej sode

ljujejo naše najbolje moči: Gjurgjenac,

Kogejeva, Poličeva, Primožič, Gostič, M.

Rus, Petrovič, Franc, Banovec in J. Rus.

Komponist opere »Zemruda« (ki se

bo izvajala 9. maja kot krstna predstava

v naši operi) g. Raoul Kocalsky, je prišel

v Ljubljano, da prisostvuje skušnjam in

premieri svojega dela. Opera »Zemruda«

je sprejela na svoj repertoar mnoge

inozemskih gledališč. G. Kocalsky uživa

kot klavirski virtuos velik sloves, posebn

o kot najboljši interpretator Chopinovih

skladb. Kompoziral je več oper, ki so bile

izvajane z velikim uspehom. Zasedba

»Zemrude« je zelo zanimiva, v njej sode

ljujejo naše najbolje moči: Gjurgjenac,

Kogejeva, Poličeva, Primožič, Gostič, M.

Rus, Petrovič, Franc, Banovec in J. Rus.

Komponist opere »Zemruda« (ki se

bo izvajala 9. maja kot krstna predstava

v naši operi) g. Raoul Kocalsky, je prišel

v Ljubljano,

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Globoko snježane cene!

Danes premiera

Slavna

DOROTEA WIECK

v prekrasnem veleofilu

Ukradli so ji otroka

Sodeluje mala bebica

Le Roy

Po motivih ugrabitve otroka Lindbergha.

Film, ki je povsod prava sensacija z osirom na proces v Flamarjonu.

Predstave ob 4., 7.1/2 in 9.1/2 uri. — Predprodaja vstopnic od 11.—1/213. ure. REZERVIRAJTE VSTOPNICE!

DNEVNE VESTI

1. maja delo v tiskarnah počiva in zato »Slovenski Narod« jutri ne bo izšel.

— Vsem našim naročnikom smo v današnji številki priložili položnice. Prosimo jih, naj naročnino čimprej poravnajo, a zlasti naj to takoj store oni, ki so s plačili v zaostanku, da jim ne bo list ustavljen.

— Priprave za gradnjo železnice št. Janž — Sevnica. Sekcija za gradbo proge Sevnica — št. Janž se je v nedeljo in ponedeljek zaradi pospešitve dela preeslila iz Sevnice v št. Janž odnočno v Trzin. Inženjerji z vodjo inž. Edvardom Premkom so dobili nalogo, da nadaljujejo s trasiranjem proge od ene strani. Sekcija je stopila tam v stik z lastniki zemljišč in je pričakovati, da bodo v kratkem razpisane licitacije. Takoj nato bodo pričeli s terenskimi deli na posameznih odsekih.

— Železnica Varaždin—Koprivnica. Tudi oela na zgraditvi nove železniške proge Varaždin—Koprivnica so se že pričela. Železnica bo dolga približno 42 km in z njo bo znatno razbremenjena proga Zidani most—Zagreb. Sekcija za gradnjo proge je v Varaždinu in zasiguran je tudi že kredit v znesku 42.000.000 Din. Pripravljalna dela bodo trajala dva meseca. Na progi bodo morali zgraditi tri mostove, tri postojalnice in štiri kolodvorce.

— Živahen tujski promet v Dalmaciji. Spitski »Putnik« prejema dan za dnem prijave izletniških skupin, ki so se namenile na naš Jadran. Jutri zjutraj prispe v Split večja skupina švicarjev, ki jih pošilja jadranski turistični biro v Curihu. V soboto prispe druga skupina švicarjev, 9. maja skupina švedov, 10. maja pa skupina Poljakov. V nedeljo se je mudilo na izletu po Dalmaciji v Splitu 50 Nemcev.

— Monopolska uprava bo imela na letošnjem pomladanskem velesejmu v Ljubljani od 1. do 11. junija svojo posebno propagandno razstavo. Obiskovalci velesejma bodo imeli priložnost spoznati vse vrste tobaka, ki služi za proizvodnjo jugoslovenskih cigaret in cigar. Naše kadilce bo ta razstava gotovo zanimala.

Pride rusko - sovjetski velefilm

VIHAR

— Izložbene cigarete »Vardar« in »Drina« pridejo v promet ob letošnjem pomladanskem velesejmu v Ljubljani od 1. do 11. junija. Te specialitete se bodo prodajale v času velesejma in sicer samo v trafikah na sejmišču.

— V boj proti boleznim in škodljivcem kulturnih rastlin! Škodo, ki jo povzročajo razne bolezni in škodljivci kulturnih rastlin, se še premalo upošteva. Proti vsem tem je treba izvesti boj z združenimi močmi, ker le v složenem delu je moč in uspeh. Zato se poziva vse, ki se za to zanimajo in ki bi hoteli pri tem sodelovati, da to javijo banovinski kmetijski poskusi in kontrolni postaji v Mariboru, Vrbanova 33. Iz lastne pobude bi naj poročali o zadevnih opazovanjih in bi pošiljali obbolele rastline ali njih dele in tudi živalske škodljivce zavodu v preiskavo. Za vse take preiskave se ne plačuje nobenih pristojbin in tudi dopisov ni treba kolkovati.

— Zahvala. Vsem, ki ste se me spomnili ob moji 70letnici, izrekam tem potom svojo globoko čutečo srčno zahvalo. Ivan Dražič.

— Nov grob. Včeraj je umrla v Ljubljani soproga državnega uslužbenca gospa Marija Vašič roj. Perme. Pogreb bo jutri ob 14.30 iz mrtvašnice vže splošne bolnice. Bodi ji lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

— Delo dobe. Javna borza dela v Ljubljani sprejme dimnikarja, 2 krojača, čevljarja, sedlarja, raznašalca kruha, trgovskega potnika.

— Z rekordno hitrostjo iz Berlina v Zagreb. Pred tremi leti je prevozil zagrebški industrijalec Edo Funk z avtomobilom progo Zagreb—Berlin v 22 urah in pol in vzbudil s svojim uspehom med sportniki veliko zanimanje. Njegov rekord pa hoče prekositi zagrebčan ing. Oskar Hugo, ki bo krenil z avtomobilom iz Berlina v soboto 11. maja, v nedeljo 12. maja popoldne pa hoče biti že v Zagrebu. Vozil bo iz Berlina preko Dresdena, Praga, Dunaja, Grada, Maribora in Rogaske Slatine. Proga je dolga 1100 km.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme, dež v predelkih. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru in Rogaske Slatini. Navišja temperatura je znašala v Skopju in Splitu 21, v Sarajevu 20, v Zagrebu 19, v Ljubljani 18,2, v Beogradu 18, v Mariboru 17, v Rogaske Slatini 16. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,7, temperatura je znašala 7,4.

— Učenci Državne dvorazredne šole v Daruvaru so na svojem ekskurzijskem potovanju posestili tudi Ljubljano. Na kolodvoru jih je posredoval direktor tukajšnje trgovske šole g. Josip Gogala v spremstvu prof. g. L. Namorša, ki je ekskurzioniste spremljal in jim razkazoval Ljubljano. Prehrano so imeli v Delavski zbornici, ki je izletnike zelo dobro postregla, prenočevali so pa v Vajenskem domu, kjer so plačali zelo nizko ceno po odredbi g. predsednika J. Rebeka, katerega bodi tudi na tem mestu izrečena najlepša zahvala.

— V Levstikovih ulici so začeli graditi enostanovanjsko hišico kot priselček prejšnje Vidrove hiše št. 2. Poslopje bo enostanovanjsko, a bo imelo samo dve sobi. V starem delu mesta letos še nič ne grade, dočim na periferiji še povsod nadejujejo lani začeti gradnje, ki jih ni mnogo. Kdaj se bodo nadaljevala dela pri bežigradski šoli, še nihče ne ve.

— Razvite dečjega prapora Sokola I v Ljubljani. Deča Sokola na Kral. Vinohradeh v Pragi bo darovala deci Sokola I na Taboru prapor, katerega svečana predaja in razvite bosta 18. in 19. maja. Sokol I je naprosil Nj. Vel. Kralja, da kumuje praporo. V soboto 18. maja bo ob 20. uri članska akademija, v nedeljo 19. maja ob 10. uri razvite prapora, nato pa povorka po Ljubljani; popoldne ob 18. uri bo velika mladinska akademija, pri kateri bo sodelovalo tudi 24 dečkov in dečlik Sokola na Kral. Vinohradeh. S českoslovaško dečo je javljeno tudi številno sokolsko odposlanstvo iz Praga. Vse prireditve bodo v Sokolskem domu na Taboru v Ljubljani. Prosimo pripadnike in prijatelje sokolstva, da posvete tem prireditvam bratsko pozornost. Zdravo! Uprava Sokola I.

— Lj šahovski brzoturnir. V prostorih L&K v kavarni Zvezdi se je v nedeljo vršil šahovski brzoturnir za prvenstvo aprila, ki se ga je udeležilo 13 šahistov. Prvenstvo si je priboril z 9 in pol točke Šorli, 2. Gabrovšek 7 in pol, 3.—5. Cibic, Peterman in Furlani 7, tretjo nagrado pa je zaradi boljšega uspeha nasproti zmagovalcem prejel Peterman, 6. Sikosek 6 in pol.

— Lj Ravnateljstvo šole Glasbene Matice in dr. konservatorija opozarja gojenke in njih starše, da se prične redni pouk na šoli in konservatoriju v sredo 1. maja.

— Lj Očala, daljnogledi, barometri, fotoaparati itd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Ljubljana, Stari trg 9. Ceniki brezplačno.

— Lj Manufakturno blago vseh vrst nudi po zelo solidnih cenah manufakturna trgovina JOS. RAVNIKAR, Pogačarjev trg 3 (Kresija).

— Lj Zobozdravnik dr. Rodoschegg zopet ordinira.

— Lj Občni zbor TK Skale bo drevi ob 20. v verandi hotela Uniona. Udeležba članov je obvezna. Odbor.

Dolenjske Toplice

zadnja železniška postaja Straža-Toplice. Radio-termalno kopališče 38 stopinj Celzija. Kopeli direktno na izvirku, zato izvrstno zdraviljenje revmatizma vseh vrst, ženskih bolezni itd. Odprto skozni vse leto. V predsežji izredno nizke cene. Do 15. junija pavšalna penzija (prvovrstna hrana, soba — centralna kurjava — mrzla in topla voda, kopeli, zdravniški pregled in vse takse) za 10 dni Din 600.—, za 20 dni Din 1100.—.

Iz Celja

— c Alkoholna prepoved. Mestno poglavstvo v Celju razglasa: Na dan volitev poslancev za Narodno skupščino, na dan pred volitvami in na dan po volitvah, to je v soboto 4. in nedeljo 5. in ponedeljek 6. maja je prepovedano točenje ali kakršnokoli dajanje alkoholnih pijač. To se objavlja po § 52. zakona o volitvah narodnih poslancev s pristavkom, da se pristopki kaznujejo po § 89. navedenega zakona z zaporom od 15 dni do 16 mesecev in v denarju od 100 do 1000 Din.

— c Krajevni odbor Jadranske straže v Celju vabi članstvo, da se v čim večjem številu udeleži potovanja na Oplenac in poklonitve na grobu Najvišjega čuvarja Jadrana v soboto dne 25. maja dopoldne. Vsakdo se mora še ta teden prijaviti odboru. Prijave sprejema iz prijaznosti »Putnik« v Celju poleg kolodvora. Za vožnjo na železnici je zaprosil maksimalni popust in tudi dopust za državne uradnike. Prevoz udeležencev iz Beograda na Oplenac in nazaj bo organiziral »Putnik«; vožnja z vlakom in avtobusom bo stala 66 Din.

— c Umrla sta v celjski bolnici v nedeljo 60letni delavec Franc Stermecki iz Lokrove pri Celju, v ponedeljek pa 30letna Helena Smrkoljeva, žena postnega zvončarja iz Mostarja.

Zvočni kino Dvor

Tel. 37-30

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer

vlefilm iz džungle

Kralj džungle

Velika senzacija za staro in mlado

Vstopnina 4.50 in 6.50 Din

Iz Poljčan

— Pevski koncert v Laporju. Sokolska četa Laporje je priredila v nedeljo v narodni šoli pevski koncert. Zbor, ki šteje 20 pevcev, vodi večje tamošnji učitelj br. Logar. Čeprav deluje zbor komaj dve leti, je že pravo dobro uvečban in ga je kar veselo poslušati. Spored, obsegajoč 12 pesmi, so otvorili s težko Mirkovo kanta-to v odločkih: Blagovestnikom, s katero so pevali že osvojili številne hvaležne poslušalce, tem bo pa še s poznejšimi narodnimi, od katerih so morali nekatere ponavljati. Na koncu se ljudstvo kar ni hotelo raziti. V dokaz, da mu je petje izredno pri srcu, je bil tudi rekord obisk.

— Voličem v vednost! Občina Poljčane ima dvoje voličev. Oni iz Pekla, Poljčan, Sušecke vasi, Stanovskega in Vrhod volijo v narodni šoli v Poljčanih, iz vseh ostalih krajev pa v narodni šoli v Studenicah.

Beli zobje

naredi vsak obraz privlačen in lep. Da dobimo bele, bele zobe, jih snajmo zjutraj in zvečer s prijetno osvežujočo in okusno zobno pasto Chlorodont. Za po kratki uporabi dobje zobje čudovito lep lesk slonove kosti. Tuba Din. 8.— Jugoslovanski proizvod

še en moderen avtobus

Nabavila sta ga brata Vehovec — Poskusna vožnja se je dobro obnesla

Ljubljana, 30. aprila. Na ljubljanskih ulicah se je včeraj v jutranjih urah pojavil nov, eleganten, moderen avtobus, modernih linij, ki je mahoma vzbudil splošno pozornost. Zdržal je z Rimske ceste ali z Ceste 29. oktobra, po Gradišču in dalje preko Kongresnega trga po Selenburgovi ulici ter se ustavil pred Ljubljansko kreditno banko. Ljudje so ga obstopili in občudovali.

Novi, res prekrasni avtobus bratov Vehovcev, ki oskrbujejo avtobusno zvezo med divnim kotičkom tam za Grmado, Polhovim Gradcem ter Ljubljano, je bil na tem, da napravi poskusno vožnjo, in sicer po belih cestah in potih naše zelene Dolenjske. Podjetna in gostoljubna lastnika sta s seboj na pot povabila svoje prijatelje in znanke, zastopnika banske uprave, Zveze za tujski promet, zastopnike tiska in pa predstavnik domačih tiskov, ki so delala na vozu, da je stal zdej na cesti kot pravi orjaski elegant poleg drugih vozov, ki so brželi mimo njega. Čeprav velik in prostoren se je ves lahek sprožil takoj po 8. tudi sam in zavil z družbo okrog Gradu v precej oblačnem jutru proti Dolenjski cesti in dalje med zelene holme. Zares redek užitek taka vožnja! Raz udobnih sedežev so se ozirali izletniki skoz velika okna na zelenice travnike in gozdove. Kakor šopek je zdej naša Dolenjska! Že na cesti proti Žužemberku se je pričelo svetliti, puščali smo vstran težke oblake in kaj kmalu je prisilajo toplo pomladansko sonce. Tako kot v mestu so se ustavljali ljudje ob cesti in se ozirali za lepim vozom, mahajoč z rokami v pozdrav.

Pot je šla skoz starodavni Žužemberk dalje proti Novemu mestu, skoz dolino gradov, na Kostanjevico in nazaj na Smar-

jeto, Mokronog in Trebnje skoz Višnjo goro nazaj proti Ljubljani. Povsod samo prijazni, dobri ljudje. Kjerkoli je voz postal in so izstopili izletniki, povsod je sledil pomenek. S ponosom sta lastnika brata Vehovca poudarjala: »Voz? Ta voz je domače delo!«

Avtobus nudi po svoji obsežnosti in prvovrstni izdelavi udobnost, ki smo jo pri nas doslej le redko srečali. Navzlic temu, da smo vozili tu in tam tudi po cestah in poteh, ki niso bila najbolj idealna za avtopromet, je bila vožnja vseskozi prijetna in nič utrudljiva. Vzrok leži v izborni ureditvi peresja. Šasija je znamenite znamke »Bedford« in je kupljena pri ljubljanski tvrdki Desa d. z. o. z. Motor s svojimi 64 ks z lahko premaguje vse strmine in precizno delovanje pričja sproti o njegovi kvaliteti. Lepota voza povzdigne elegantna karoserija, čisto moderne oblike, ki jo je izdelala tvrdka »Avtobus — Rojina — Bizjak« iz Zg. Siske. Pleskarska in tapetniska dela pa je izgotovila tvrdka Josipa Štupice iz Slomskevo ulice. Udobnost z usnjem prevlečenih 33 sedežev, splošna elegantna in prijetna notranost tekmuje z zunanjo prevleko avtobusa, ki je naravnost razkošna. Podjetna tvrdka bratov Vehovcev se ni strahla stroškov, da je nabavila voz, na katerega smo lahko sprito popolnoma domače izdelave ponosni. Novi avtobus bo služil izletniškim svrham. Družbe ga lahko naročajo po telefonu št. 3974 ali v Novakovi gostilni na Rimski cesti. Spričo pričakovanja ugodne letošnje tujkoprometne sezone vse kaže, da bo novi avtobus vozil že v tem poletju po naših lepih krajih, pa tudi drugod po cestah širše domovine in izletnikom sproti odpiral naravne lepote mile domačije.

Z Jesenic

— Odhod vestnega državnega uradnika. G. Stanislav Bajč, starešina finančne kontrole na Jesenicah, je bil te dni po službeni potrebi premeščen k finančni kontroli na Sušak. G. Bajč je bil zelo vreden in koncilijanten uradnik, v vseh jeseniških krogih splošno znan in priljubljen. S svojimi finim nastopom si je povsod, kjer je imel opravka, pridobil simpatije in spoštovanje. Organi finančne kontrole so z njim izgubili dobrega in pravičnega šefa, državnih uradnikov simpatičnega tovariša, Sokol pa zvestega člana in dobrega brata. Želimo mu na njegovem novem službenem mestu mnogo sreče in zadovoljstva.

— Energični ukrepi za pobijanje radijskih motenj. Državna radijska kontrola je po svojih organih ugotovila, da radijske motnje kljub velikemu številu najdenih in tudi že ugotovljenih blokiranih motilnih naprav, ponekod še niso prenehale. Ugotovila je tudi, da so vzrok tem motnjam visokofrekvenčni masazni, elektromedicinski ter gospodinjinski aparati, t. j. mikalniki, črpalke za prah, ventilatorji, motorji itd., ki so v posesti in rabi podjetij in zasebnikov. Ker te naprave povzročajo radijske motnje, morajo biti blokirane. Vsi imetniki motilnih naprav, katerih imena so tu uradno znana, morajo najkasneje v 14 dneh odstraniti vsako motnjo s tem, da svoje elektronske naprave blokirajo. Po preteku tega roka bo posebna komisija ugotovila, v koliko so se prizadeji temu posvili pokorili. Kdor svojih naprav ne bo blokiral, bo kaznovan po § 78 zakona o pošti od 300 do 5000 Din, motilna naprava pa se bo na stroške prizadete stranke prisilno blokirala.

— Nedeljski sport. V nedeljo popoldan se je vršila na igrišču Alp. SK »Gorenjcev« prvenstvena nogometna tekma med I. garniturama domačih klubov »Bratstva«, je bil avtogol, ki ga je zabil z zmago slednjega v razmerju 1:0. Igra, kateri je prisostvovalo izredno lepo številno gledalcev, je zavzela zares prvenstveno tempo. Edini gol, ki je padel v mrežo »Bratstva«, je bil avtogol, ki ga je zabil igrač »Bratstva«. Sodnik g. Josip Zupan ni bil situaciji kos in je marsikaj prezrl v škodo »Bratstva«.

Iz Trbovelj

— Nedeljski sport. V nedeljo 28. t. m. ob 16. uri je bila na igrišču SK Amaterja odigrana prvenstvena nogometna tekma med SK Amaterjem in SK Dobro, ki je končala neodločeno z rezultatom 1:1. — Predtekma rezerv imenovanih klubov pa je končala v razmerju 1:0 za SK Dobro. Gol je rezultiral iz 11metrovke. Predtekma je sodil g. Stepišnik preveč rigorozno, sicer pa dobro. — Glavna tekma se je pričela točno ob določeni uri. Prve poteze SK Amaterja so ustvarile takoj nevarno situacijo pred golom Dobro, toda Paradovali pošte preko prečke. Nato valovi igra s polja v pote, a v 35. minuti dobi Sušter, branilec amaterja, šogo, ki jo »stopa«, ker pa so bili pred njim napadali SK Dobro, jo je preslabo podal svojemu vratarju. Hkrati pa centerfor Zupan (SK Dobro) preštrta Sušterja ter požene žogo v gol, s čemer je postavil rezultat prvega polčasa 1:0 za Dobro. — V drugem polčaju je valovila igra s polja v pote s spremenjeno postavo Amaterja. Borba je bila tipično prvenstvena brez posebnih zapletljivosti. V 25. minuti II. polčasa predribla leva sveza Amaterja haife in branilec Dobro ter precizno strelja v trkto, s čemer Sušter izenači rezultat s 1:1. Takoj nato so pet nevarna situacija pred Dobro. Levo krilo centerfora desni zvezi, a ta nalahno dvigne in centerfor pošte žogo s glavo preko gola. Dobro v gol. Toda sodnik negi-

ra rezultat, češ da je bil offside, dasiravno je imel centerfor dva protivnika pred seboj in je napravil efekt in regularen gol. Nato je bilo še nekaj nevarnih situacij pred golom Amaterja, ki jih je pa Gracer v lepem številu očistil. — Publikje je bilo precej, sodnik g. Vrhovnik iz Ljubljane je bil sicer dober in rigorozen, toda po mnenju Amaterja je prezrl dva regularna gola in s tem oškodoval Amaterja, dočim je Dobro rešil in j preskrbel eno točko.

— Tečaj za precepjenje domačega kostanja. Kmetstva nadaljevalna šola vabi vse sadjarje, posestnike domačega kostanja in absolvente Kmetске nadaljevalne šole, da se udeležijo tečaja za precepjenje domačega kostanja s cepitvijo debeloplodnega kostanja (maroni), ki se bo vršil v četrtek 2. maja ob 3. uri popoldne pri posestniku Dominiku Kolencu v Gaberskem. Po končanem tečaju prejmejo udeleženci tiskana navodila in cepilce (testreke in vi-pavške). Tečaj bo vodil sreski kmetijski referent iz Laškega.

— Cepljenje koz. Občinski zdravnik razglasa, da se bo vršilo letošnje cepjenje koz za otroke iz Lok in Retja dne 1. maja ob 16. uri v šoli na Vodač. Ob istem času in na istem kraju naj se javijo k cepljenju tudi učenci rudarske, obrtne in trgovske nadaljevalne šole. Otroci iz Trbovelj, Kneždola, Planinske vasi, Gaberskega, Ojstra in bližnji iz Lok bodo cepljeni 2. maja ob 3. uri v šoli v Trboveljah. Otroke naj se prinese k cepljenju čiste in umite. Cepjenje je strogo obvezno za vse otroke, rojene leta 1934 ter one starejše, ki še niso bili cepljeni. Za one, ki bi neupravičeno od cepljenja izostali, določa zakon strogo kaznen.

Zvočni kino Ideal

Samo še danes ob 4., 7. in 9.15

smeh, petje, šala in zabava v filmu

Izsiljevalke

Vstopnina Din 4.50, 6.50 in 10.—

Iz Ptujja

— Ne puščajte otrok brez nadzorstva. Nedavno sta se naselila na Mestnem vrhu pri Ptujju zakonca Ivan in Kristina Zinko, ki sta imela dva meseca starega fantka Stankota. Na veliki ponedeljek sta odšla na Hajdimo pri Ptujju, da bi si ogledali zemljišče za nov dom. Svojeva dva meseca starega sinčka sta zaklenila že zjutraj v sobo ter ga pustila v zibelki brez vsakega nadzorstva. Ko se je mali Stanko zbudil je začel mlo jokati, kar sta slišala tudi so stanovalca zakonca Alt, ki pa otročku nista mogla pomagati, ker nista mogla v izbo. Jok je vedno bolj pojmal in ko ste se zakonca okoli 15. ure vrnila, sta v svojo grozo opazila svojega neboljenčaka mrtvega v zibelki. Zadeva je bila ovađena ptjuskemu sodišču, ki bo ugotovilo, kaj je bil vzrok otročičkove smrti.

— Za olepšanje Tyrševega trga. Tyršev trg, ki je eden najlepših v Ptujju, dobiva vedno lepšo obliko. Na vogalu trga so odstranili starodavni lesen vodnjak, ki že davno ni več spadal semkaj. Med hišo Fürst in trgovca Havelka pa so napravili lepo cvetlično gredo, ki je v okras vsemu trgu. Zeleti je samo še, da se Miklošičeva cesta v celoti tlakuje.

— Jurjev sejem, ki se je vršil v tork, je bil sicer bogato založen, le obisk je bil slab, tako da so bili trgovci nezadovoljni. Kmetje so vse potrebno nakupili že pred prazniki. Kakor ponavadi so se tudi na tem sejmu pojavili žeparji, ki pa niso prišli na svoj račun, ker ni bilo preveč obiska. Svojo srečo pa je hotela poskusiti neka T. B. iz okolice Varaždina, ki si je prilastila par čevljev ter jih skrla v košaro. Tatice so pa orožniki sproti in izročili sodišču.

Georgij Šilin:

53

Počasna smrt

Roman.

V zaključkih je bilo ugotovljeno, da je bil umor storjen »iz nizkotnih nagibov«. V čem so obstojali ti nizkotni nagibi, ni bilo povedano. Kločkov je menda rabil to frazo samo zato, da bi se zlela obtožnica imenitnejša.

Na podlagi gori povedanega, — se je nadaljevala obtožnica, — se izročata omenjena državljana posebnemu izrednemu sodišču, ki ga je imenoval upravni svet in potrdil ravnatelj naselbine. Sodišču se naloži, naj obravnava zadevo po svoji vesti in določi višino kazni, ki bo priznala za potrebno naložiti jo obtožencema v skladu z objektivnimi pogoji sodne preiskave.

Reginin je sedel, si odkasljajal in obrisal z robcem potno čelo, ne da bi vedel, kaj naj še stori. Izročil je listine Protasovu, potem jih je pa vzel nazaj in položil predse. Pavza je bila že predolga. Reginin je popil kozarec vode, čeprav ni bil žejen, potegnil je iz žepa robec, si obrisal potno čelo in zopet zakasljajal. Putjagin se je ozrl nanj in pomislil: No, ti si pa lep predsednik!

Slednjič je Reginin vstal in se obrnil k obtožencu, rekoč:

— Obtoženec, stopite bliže!
— Danil je vstal in stopil bliže.
— Pripovedujte nam, državljani, kako se je vse to zgodilo.
— Kakor da bi ne vedel, Reginin. Saj sem ti že trikrat povedal in povem ti še enkrat: Ubil sem ga zato, ker se mi je smilil. Revez je bil že na koncu, saj si sam videl. Njegovo življenje je bila ena sama muka.

— Državljan, — je posegel vmes Protasov, — tu niste doma, tu ste pred sodiščem in kadar odgovarjate na predsednikova vprašanja, morate predsednika vikati, ne pa tikati.

Ne da bi odgovoril Protasovu, je Minin nadaljeval:

— Ko sem prišel zadnjič k njemu, sem videl njegova razjedena prsa in nesrečnež se mi je zasmilil v dno duše. Rad bi mu bil pomagal, pa nisem vedel, kako. Čemu naj živi? — sem pomislil. Čemu naj se tak človek muči? Ali je sploh potreben ljudem in samemu sebi? In tedaj sem sklenil rešiti ga strašnega trpljenja.

— Zakaj ste ga »rešili« na tak način? — je vprašal Protasov.

— Kako naj bi ga pa bil drugače? — je odgovoril Minin mirno.

Protasov je pa začel nekaj čakati in delal se je, kakor da ni slišal obtoženčevega vprašanja.

Tedaj je začel obtoženca zasliševati Putjagin.

— Povejte nam, državljani, ko ste sklenili ubiti Varežkina, ali ste vedeli, da zaradi umora gobavca sami kot gobavec ne boste postavljeni pred sodišče? Ali ste bili prepričani, da ne boste kaznovani, da ne pridete v ječo?

— Ničesar nisem vedel in na nič nisem mislil, — je odgovoril Minin otožno. — Samo na nekaj sem mislil, namreč na to, da je treba rešiti Varežkina teh strašnih muk.

— Kaj vam ni prišlo na misel, da boste vendar morali pred sodišče, da bo naselbina nalašč za vas pripravila ječo in vas posadila v njo takole na deset let?

Minin je skomignil z rameni in molčal.

Reginin je pomežiknil in se ozrl na Minina. Putjagin je iztegnil roko in ogledoval svoje prste. Kurguzkin je mečkal v rokah čepico. Vera Maksimovna je pa živo poslušala Putjaginove besede. Protasov se je svečano oziral po nemem avditoriju. V dvorani je vladala grobna tišina. Obravnava je bila vzbudila med gobavci živo zanimanje. Poleg običajnega zanimanja je pa opazil Reginin na obrazih gobavcev tudi zbeganost in potrlost. Bil je v zadregi, čeprav mu je vloga predsednika izrednega sodišča laskala enako, kakor Protasovu vloga tajnika.

Minin je stal pred sodniki miren, okoren. Z njegovega obraza ni bil izginil izraz nerazumevanja in pokorščine. Zdelo se je, da njegove obraz vprašuje: Zakaj me sodite? Kaj sem vam storil? Stal je pa oprt z obema rokama krepko na palico in mirno odgovarjal na vprašanja: Bilo jih je mnogo. Zastavljal jih je Reginin, Putjagin, posebno mnogo pa Protasov. Vsa ta vprašanja skupaj pa niso kazala nobenega sistema, pa menda tudi smotra ne.

— Za Danilom je začelo sodišče zasliševati Motjo. Motja je vstala s klopi naglo in neokretno, uselnila se je z robom svojega krila in uprla pogled v Reginina. Prala mu je perilo in Regininu je bilo nekam neprijetno gledati jo. Odvrnil je pogled od nje, rekoč:

— Državljanica Mininova, povejte nam vse, kar veste o jedru te zadeve.

— Kar vem, sem že povedala, več pa ne vem. Sama sem se čudila, zakaj ga je ubil. Potem sem pa razumela. Kakšno življenje je pa imel Varežkin! Saj ni živel, samo mučil se je, ubožec. Zda mi je bolje! Zda je resnično osvobojen.

— Vi torej odobravate umor? — je vprašal Putjagin.

— Za Varežkina je smrt boljša od trpljenja.

— Torej se strinjate s svojim možem?

— Seveda se!

— Po vašem mnenju je treba torej pobiti ljudi, ki se mučijo?

— To vprašanje je spravilo Motjo v zadrego in molčala je.

— Seveda jih je treba pobiti, — se je oglašil v obrambo obtoženke nekdo v dvorani. Dejal je in umolknil.

— Čemu to sodišče? — se je oglašal naenkrat Minin. — Do tal se vam priklonim, če vzame kdo izmed vas mojo puško in me pošlje na oni svet tako, kakor sem poslal jaz Varežkina. To bo samo moja sreča. Boljša je taka smrt, kakor tako življenje.

Osmo čudo sveta

Pri San Franciscu grade dva orjaška mostova, ki bosta prave čudo moderne tehnike

San Francisco, eno največjih naravnih pristanišč sveta, stopa v novo dobo. V prvih časih naseljevanja Kalifornije je bilo njegovo pristanišče in zaliv najboljše zaščiteni mesto v Tihem oceanu in morskari roparji so se najraje zatekali tja. Potem je preživljal dobo romantičnega lova za zlatom, ki je prav za prav pomnila začetek njegovega razvoja. Zda pa stopa v trgovsko dobo, ki bo postavila San Francisco zaradi njegove važnosti in ugodne lege med najvažnejša pristanišča sveta. Važnost tega mesta kot prvega pristanišča v Pacifiku se pa gradi zidaj z dvema mostovima, čijih konstrukcije in stebri se poganjajo iz tal z neverjetno naglico. To bosta most zlatih vrat — Golden Gate Bridge, vhod v San Francisco iz Pacifika, in San Francisco Oakland Bay Bridge, ki bo vezal oba bregova nad zalivom pri San Franciscu.

S tem bo končno rešen veliki problem, ki je delal mestu tedaj težave skozi dolga desetletja. Navzlic ugodni legi in lahkomu pristajanju je imelo mesto to napako, da leži na dolgem polotoku, obdan od treh strani z vodo, tako da je bila mogoča zveza s celino samo s pomočjo manjših parnikov ali pa po edini železniški progi in cesti, ki pa vodita proti jugu države. Neposredni promet iz velikih mest na vzhodu gre samo v nekatere dele zaliva, odkoder je treba potnike in blago prepeljavati z manjšimi parniki čez širok zaliv v metropolo. Promet pa vedno bolj narašča in težave so bile vedno večje. Zato ni bilo drugega izhoda, treba je bilo te ovire odstraniti. Najprimernejši izhod iz težavnega položaja je bil most čez zaliv, po katerem bi lahko šel vsi promet. Prebivalstvo San Franciscusa si je že davno želelo ta most. Čeprav so bile na poti k temu cilju velike ovire zlasti finančne, pa tudi vojaškega značaja, saj bo tu past za ameriške bojne ladje v primeru nenadnega napada s Pacifika, vendar so začeli most graditi, in sicer istočasno od obeh smeri.

Prvi most, ki bo vezal slikoviti vhod v zaliv San Franciscusa in ki bo po izjavah inženjerjev osmo čudo sveta, bo zgrajen v vojaškem pasu, vezal bo metropolo s severom in bo najbrž sestavljen del velike avtomobilske ceste, projektirane ob tihomorski obali od Aljasko do Južne Amerike. Most bo približno take konstrukcije, kakor je naš most med Beogradom in Zemunom in bo eden največjih in najdaljših na svetu. Dolg bo 6450 čevljev (čevlj = 30,48 centimetrov). Razpetina med obema glavnima stebroma bo znašala 4200 čevljev. Njegova dva masivna stebra bosta široka 125 čevljev v temeljih in visoka 740 čevljev, torej najvišja in najvišja mostna stebra na svetu, presegajoča tudi dosedanja največja ame-

riški most Georga Washingtona v New Yorku. Da bi mogli voziti tudi največji prekoceanški parniki pod mostom, bo pri stebrih lok visok 210, v sredini pa 220 čevljev. Širok bo most 90 čevljev. Od tega odpade na vozno pot šest ulic za avtomobile, širokih 60 čevljev, in dva hodnika na vsaki strani za pešce v širini 10½ čevlja.

Oba stebra, od teh eden na severni strani v County Marin sta bila dograjena že sredi januarja in opremljena bosta z dvigali in reflektorji. Ponoči bo ves most ob straneh razsvetljen. V primeru letalskega napada na San Francisco bo most težko dosegljiv, ker ga bo zakrivala umetna megla, a branile ga bodo tudi baterije na obali kakor vse mesto. Drugi most bo pa sploh eden najdaljših na svetu. Dolg bo 8 milj in sestavljen iz dveh delov, zgornji bo za lažje avtomobile, spodnji pa za težke vose in za tramvaj. Oba mostova bosta dograjena in izročena prometu v začetku leta 1937.

Vatikan — najbolj oborožena država

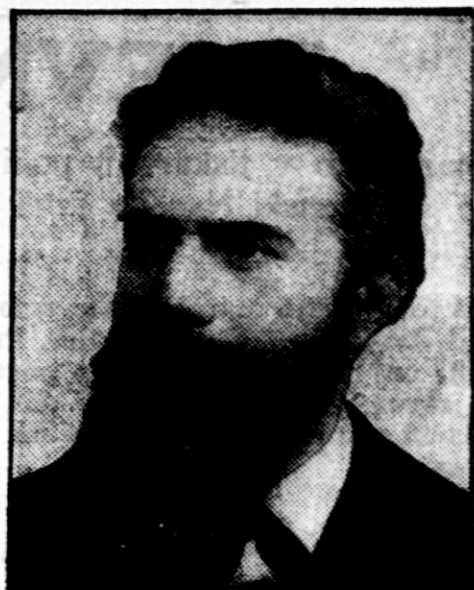
Zda, ko se neprestano govori o razorožitvi in oborožitvi, bo marsikoga zanimalo, katera država je najbolj oborožena. Eni mislijo, da je to Rusija, drugi, da Japonska ali Italija, toda vsi se motijo. Najbolje oborožena je papeževa država Vatikan. Ta najmanjša država ima največje vojsko med vsemi državami, seveda v primeri s svojim prebivalstvom. Vatikanska država šteje 1025 prebivalcev, skoraj samih duhovnikov in vojakov, zlasti vojakov. V Vatikanu je namreč nad 800 častnikov in vojakov. Izmed petih ljudi so tam vedno štiri vojniki. Vatikanska vojska je ostanek nekdanje armade, ki so jo vzdrževali papeži v obrambo svoje osebe in svoje države, ki je bila v starih časih mnogo večja, kakor je zdaj.

Elita papežev vojske je njegova osebna straža, obstoječa iz 80 častnikov. Poleg tega so v Vatikanu štiri stotnijske častne straže — 30 častnikov in 500 mož — dalje švicarska garda, obstoječa iz 10 častnikov in 110 mož ter končno orožniki karabinjerji, trije častniki in 100 mož. Tudi papež ima torej svoje karabinjerje, ki nosijo podobne uniforme, kakor italijanski karabinjerji. Vsi drugi častniki in vojniki pa nosijo uniforme, ki popolnoma odgovarjajo tradicijam Vatikana. Uniformirani so kakor vojniki v srednjem veku. Za bojno polje bi te uniforme ne bile, pač pa so zelo slikovite. Najslabše so uniforme švicarske garde, ki nosi še obleke in čelade iz 15. stoletja. Na čeladah se leskeče papežev grb. Za orožje jim služijo sulice. Sveta stolica

ima torej dovolj močno vojsko, da lahko rečemo, da je dobro zastražena.

Röntgen na gimnaziji

Slavni nemški fizik W. C. Röntgen je bil rojen leta 1845 v Lennepu blizu holandske meje. Njegova mati je bila Holandka, oče pa Nemec. Kmalu potem je njegov oče opustil tovarno sukna in se preselil v Apeldoorn na Holandskem, kjer je Röntgen preživel srečno mladost. Na Holandskem je posejal gimnazijo, toda šele v moških letih je pravil svojim prijateljem, kako je bilo z njegovim študiranjem. Eden izmed njegovih sošolcev je bil zelo dober risar. Nekega dne ga je Röntgen pregovoril, da je narisal na steno pri peči karikatur osovražene profesorja. Kakor je pa v takih primerih že navada, je nesreča hotela, da je vstopil profesor v šolsko sobo, čim je bila karikatura narisana.

Začelo se je strogo zasliševanje in mladi Röntgen je priznal svojo skrivnodo, ni pa hotel izdati pravega krivca. Zato je moral zapustiti gimnazijo. Njegova mati je pa odobraval, da ni hotel izdati tovariša. Tako Röntgen ni dovršil srednje šole in ni mogel študirati na nemški univerzi. Pač so ga pa sprejeli na politehniko v Curihi in tam je dosegel doktorat. Ko je postalo to znano, so poizvedovali na Holandskem, na kateri gimnaziji in pri katerem profesorju se je to zgodilo. Toda zaman, nihče ni hotel priznati, odkod je bil slavni fizik izključen zaradi otroške razposajenosti.

V restavraciji.

— No, kaj pa brskate po jedi?
— Ker so v nji same kosti.
— Kaj ste že videli kdaj vola brez kosti?
— Ne, pa tudi brez mesa ne.
— Pomota.
— Vaš mož je prišel danes zelo pozno domov.
— Kaj ste ga tudi vi stišali?
— Njega ne, pač pa vas.
— Protičaran.
— Že štiri leta se učiš klavir, pa še nič ne znaš. Naj ti učitelj vrne denar.
— To ne gre, ker je dobival za ure pri nas obed.

ŽENITEV

Velikanska zaloga vseh glasbil in strun.

LIJEČNIK
specijalista, imučan, nastanjen na jugoslovenskom rivijeru, traži ozbiljno poznanstvo radi ženidbe. — Ponude: Dr. Blum, Krk. 1556

PRODAM

Beseda 50 par, davek 2 Din Najmanjši znesek 7 Din

Rabljena kolesa
damska in moška
poceni kupite pri: »PROMET«
(nasproti križanske cerkve). 1561

Razpis službe

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D., podružnica v Ljubljani, razpisuje

mesto uradnika-korespondenta

Prošnji je priložiti originale ali overjene prepise zadnjega šolskega spričevala, vseh dosedanjih službovalcev in uradno izkaznico o jugoslovenskem državljanstvu.

Nekolkovane prošnje, opremljene z navedenimi dokazili, je vložiti do 7. maja t. l. pri Zanatski banki kraljevine Jugoslavije A. D., podružnici v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1935. 1560

MALI OGLASI

V vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.— Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v zamak. — Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba orložititi znakmo — Popustov za male oglase ne priznamo

MESARJI, POZOR!
Mesarske jopiče, bele in pisane vseh velikosti po najnižji ceni dobite pri: Asič, trgovina, Poljanska cesta 35. 1244

VEČJI PISALNI STROJ
»Remington« poceni prodam ali zamenjam za manjšega. — Ponudbe pod »Močen 1554« na upravo »Slov. Narodac«.

KUPIM
Beseda 50 par, davek 2 Din Najmanjši znesek 7 Din
FRANCIS TURBINO
z regulacijo kupimo. — Ponudbe na: Tvornico žigica, Dolac, pošta Travnik.

SLUŽBE
Beseda 50 par, davek 2 Din Najmanjši znesek 7 Din
URARSKEGA POMOČNIKA
iščem za podružnico (Rab). — Jazbec, Crikvenica.

USNJAR, POMOČNIKA
sprejme Mokronoška tovarna usnja, Mokronog.

ŽIVALI
Beseda 50 par, davek 2 Din Najmanjši znesek 7 Din
RESASTE FOKSTERIERJE
proda Kordon, Gorenji Logatec.

POSEST
Beseda 50 par, davek 2 Din Najmanjši znesek 7 Din
HISA V LJUTOMERU
naprodaj: — Polze se: Drobnik, Ljutomer.

ENONADSTROPNA VILA
s 7 sobami naprodaj. — Polze se: buffet Ivan Zaletel, št. Vid nad Ljubljano. 1558

NOVO HISO
v okolici Kranja prodam za 45 tisoč dinarjev. — Strahin št. 71, pošta Naklo.

TRGOVSKO OPREMO
proda Kuhar, Zalec.

RAZNO
Beseda 50 par, davek 2 Din Najmanjši znesek 7 Din
ČOLNI
na Ljubljani se že izposojajo! Dobi ga vsak v Jančarjevi čolnarni na Trnovskem pristanu. 1557

NAZNANJAM,
da bom s 1. majem otvoril v Rožni ulici št. 37 novo mesarjijo. — Prodajal bom prvovrstno meso vseh vrst ter mesne izdelke po najnižji dnevni ceni in najboljši postrežbi. — Cenjenemu občinstvu se za številne obiske najtopleje priporočam. — Perme Ivan, mesar. 1552

DAMSKE SLAMNIKE
bom prodajala dne 3. in 4. maja, potem pa vsak petek in soboto na Sv. Jakoba trgu. Sprejemala bom tudi stare slamnike v popravilo. — Antonija Maček. 1553

IVAN MAGDIČ,
krojač
LJUBLJANA, GLEDALIŠKA ULICA št. 7 — se priporoča za idočo sezono. 1559

BUFFET S. J. JERAJ,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 38 toči prvovrstna vina ter garantirano pristno zganje po sledečih konkurenčnih cenah:
Namizno belo 1 Din 8-
Rizling > > 10-
Cviček > > 10-
Župsko črno > > 10-
Silvanec > > 12-
Mozler > > 14-
Hruševac sladki > > 5-
Zganje:
Tropinovec 1 Din 22-
Slivovka > > 24-
Hruševac > > 32-
Brinjevec > > 32-
Zdravilni sadni kis > > 3-

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sadkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v
LEKARNI DR. G. PICCOLI,
LJUBLJANA, Dunajska c. 6
65/7

POZOR!

Da se sigurno obvarujete proti moljem, shranite svoje krznene predmete pri
L. WANEK,
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 9,
kjer se jih čez poletje tudi popravlja po izredno nizkih cenah. 1403

NOVOSTI ZA ZAVESE

dobite v veliki izbiri v specialni trgovini

RUDOLF SEVER,

Ljubljana, Marjin trg št. 2, kjer vam jih tudi strokovnjaksko izvrši. 26/L

Tvrdis

A. & E. SKABERNE
Ljubljana — javlja, da jemlje do preklica v račun zopet
HRANILNE KNJIZICE
prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov (Mestne hranilnice, Ljudske posojilnice itd.

Edino milo,
ki ustreza vsem zahtevam
nežne kože malih otrok

in previdnosti pri higieni otrok, so »RIVIERA« mila za otroke. Posebna specialiteta pa je

RIVIERA

mlečno milo

za otroke, ki so ga kemiki izdelali iz najplemenitejših surovin in mlečne kreme. Bodite odločni in zahtevajte povsod »RIVIERA« toaletna medicinska mila za otroke.

JAVNA ZAHVALA

TOVARNE ČEVLJEV

„J A R A“

Cenjenim odjemalcem iskrena hvala za mnogobrojen poset. Vaš odziv in ogromna odprava zaloga sta nam omogočila ponovno napolniti in kompletirati naše prodajalne s svežimi in najmodernejšimi modeli.
Za velikonocne praznike žal vsem nismo mogli postreči. Da ustrezemo vsem odjemalcem, pa sporočamo, da bomo nadaljevali z odpravo po 10—30 % znižanih cenah. Hitite, da ne zamudite te edinstvene prilike cenene nakupa.

Prodajalne čevljev:

»JARA«, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 20
»JARA«, MARIBOR, pri firmi Martinc, Gosposka ulica št. 18
»JARA«, ZAGREB, Illica br. 60

1551